

Brev från och till medlemmar av familjen Gjörwell, växlade åren 1780-1811 E...

Gjörwell, Carl Christoffer,

HS Ep. G 12:1

National Library
of Sweden

D. R. E. T. Hån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjørwell, til Hr. Joh. Niela. och
Fr. Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Slaga, Söndags-
Eftermiddagen, den 3. Jun. 1792.

Innehåll:

- 1) Ökad Dräkt uti min gårde-robe.
- 2) Sjöresa til Carlberg.
- 3) Trägård;
- 4) Känslor af Lärning uti densamma.
- 5) Mindon, emot al min formodan,
- en Dyggmästare under denna Tid han sjelf stod under Bygnad.
- 6) Besöket af min Gaf på Solna Kyrkogård, och Hr. Hammarlunds Särn på altarsvärd så gerna stannande förnäst.
- 7) Säkert om til Slaga.
- 8) Lilla Söttes besjende.
- 9) Beknad af den gode Komungen och affled af våra Barn.

Mina Söta Barn.

Huru skulle jag kunna njuta en den aldraljtfaligafer. Jag har mina Söta Barn här på Slaga, utan at äfven få dela den med Er, mina icke mindre älskade Barn i Norrköping. Tillåten mig fördenskuell, at jag, efter njuten Middag och Hvila, får på Papperet teckna några Drag af de Känslor, som i dag lytfaligat icke allchnast mit Hjerter, utan och hela mit väsende. Se här då denna min lilla Beskrifning! Slutet får tillskrifvas i Staden.

Dagen var skön, tilltids var jag uppe, klädde mig, at min Sverkskänslor oft, Sicka och Nyd, gick så ut. Men enda saknad var at icke få önska Söta Mor en god Morgon, ty hon sof ännu och jag borde ej väcka henne, tilld hon sedan et par dagar klugat öfver någon Värk och Styfhet på andra sidan af Hufvudet och Hallen. I går aftons var hon för öfugt glad och god, höjras således at hon också i dag är flykt och munter, samt vid detta tag fiker och spelar schack med Kongl. Secreter. Noring, denne hennes vän par quiferencie. Hvad öter min Beson beträffar, så bör jag hämedest notificera, at jag i fört månad, och för at kunna Genligen benontera den vackra årtiden, tagt mig til en lätt eller ofodrad Sammar-Kapprakt af en ljus merdrie, som jag bär vid alla högtideliga tillfällen, således bilserade jag också i dag uti denna nya Dräkt. Nu til vandrigen.

Jag togade först til fot til Rosenbad, där fätte jag mig uti Roddare-Båt, för at fara til Carlberg. Nu är til märkandes, at jag under alla de otta åren, jag bodde på det fälla Djurgårds-Först, föraytade så de Kongl. Slotten, at jag hött en eller annan gång var på det mig fordom så kära Carlberg, men ingen gång för jag dit på Båt: således var denna Sjöresa för mig så smicket angenämare, ty den gjordes liksom uti syra för mig okända Fartvatten, på Clara Sjö och Carlbergs Gra fuen. Nu rappelerade jag mig allspådes den fordnatiden, och kunde gjöra det så mycket ofördare, som jag väf hel foto i Båten. Aldraförst kom jag vid förkefarten ihug gamle Skalingården, och besög med glädje den Vinningen, uti hvilken vi bodde för så många år sedan, at begge mina Söta Flickor där först skådade denna Verdens ljus. Detta var icke ledsamt at komma ihug.

Collectio Gjørwelliana.

Alt

tel. Præus Jensen

Allt vackrare och vackrare blev utbyggnaden, som jag nalkades det så väl belägna
 Carlberg, och med en egen glädje skyndade jag mig in uti Trädgården, en Prä-
 gård, som Natur och Konst gjort så skön, så skuggrik, en Prägård, hvar Vårstapen
 och Kärleken herburet mig så många söta Stunder: ty där bodde jag år 1757
 en hel Sommar hos spanske Ministern Marquis del Puente, och följde ofta hans
 så sköna som goda Fru, född Gräfinna Reichardt; där vandrade jag sedan så
 ofta med Selvig Stjernas, min Johans den Fjärde, och under Förläsnings-året med
 Brita Noras; där hörde jag Konung Gustaf först nämna mit Namn under
 Masqueraden, som gafs där åt Prins Henrik; då vi om morgonen demasquerade
 of; där har jag i de förra tider och under mina solna-Promenader njuutit
 så många en sot Skitla, och låtit uti så många god Dok; där vi sluteligen
 en famille bodde en hel Sommar det året; då jag med Baron Sigverkielens
 besökte dal. Fru råven på Långnäs, och min så länge som ömt älskade
 Nän, Prop. älden i Norköping. Nu var jag åter uti denne Trädgård, gick
 den stora Alléen fram utmed Damman och satte mig på ^{enget} Väntkarne vid
 orangeriet. Klockan var då omkring 9, och jag satt allena. Herre Gud! hur
 lyckfälig kände jag mig icke där! Naturen i prägt och färgning på alla
 sidor omkring mig; den högtidliga tyftraden flödes endast då och då af
 Foglarnes Gufva Läten; jag lyfte både Stroppens och Själens öga up til
 Himlen, prisade Gud för min Varelse, för det Sjerta med mina Känslor,
 som hans Nader hand danat, som ännu kunde njuta Naturen, som hade
 så store orsaker at tacka och glädjas. Hur kunde nu då åtanken på mina
 Brann vara fjerran? Nej, mine tankar och mina välfignelser voro i samma
 ögonblick et och detsamma. Försmält af alla dessa Betraktelser och Känslor
 tilbagit jag i al samning en just himmelyk stund under de höga och lumoga
 Träden; och på det mig ingen ting skulle fattas, upstod jag utur fittkan de
 begge unge, ritte och ädle Bröderna Gifkes Suxlor öfver Naturen, för at läsa
 uti denna aldrastönaste Dok; men Ji! icke nog härmed: jag läste å nys de i
 går med Gylka Toffen mig tillfände brof och Silhouetter af desse mine nyaste sänner.
 Jag skickar dig både brof och skuggor, men med et heligt oförord, at de torna mig
 lika ofkådde tilbata. Hvad menar du väl, jag, häst vid en sådan divines. Skälning,
 kände, då jag i Dr. Ludvic Gifkes Brof läste de orden: die Liebe zur Natur, zu
den Wissenschaften, und das Vertrauen auf Gott sind immer die festesten Stützen
bey allen Vorfallen meines Lebens gewesen. Jag läste och nyöt. Jag kom ihug
 hvad jag länge sedan låtit hos Pope: at rätta sättet at tacka Gud för sina Vål
 geringar uti Naturen är at njuta Naturen; det gjorde jag ock. Medan jag lefde
 en så lyckfälig stund, såg jag fyra ^{unga} Damer nalkas, som lära bo på eller vid
 Carlberg: två och två höllo kvarandra i handen, lätt var deras gång, glad deras
 upsyn, och när de voro mig väl förbi, började de en vid deras år, som jag för
 modar, menlör, men aldeles lustig sång, som tyfste mit öra och förförde mig,
 at ifrån min Däns reciprocera med följandes glada Refrain:

Göti mois de mai!
 Que tu nous rend le coeur gai!

Bulædi

Sålendes utskiltad och uppfylld af de dygdigaste och tillika mäkt pasturale. Känslor,
fåg jag upp, vandrade genom alla Frögårdens Gångar, och fick då äfven se det Tempel,
som efter Calles Ritning, och enligt Sal. Konungens Befalning, står under Byggnad
och nästan färdigt, uti den Högen, som är til vänster i Frögården, när man går
ifrån Slottet. Jag förmodade, at detta Tempel skulle hysa en Flora eller en Diana;
men jag fick sedan höra af Mr. Architekten, at där skal en Neptunus få sin plats.
Åt progus af vår Architekt, så har icke allenaft Hörtig Carl, enligt Sal. Konungens
uttryckeliga vilja, utträd på Des Sotefång, at Mr. Deprés och hans Elevs, unge
Gjörwell skola bibehållas vid alla sina Functioner och Fordelar, omintetigen för;
något min Son härom, utan ock förfaktat honom om sin egen vidare. Vid, samt
utid med Nöje agreeerat de Ritningar, som lalle presenterat för Hans kongl. Höghet,
hvilken lene. Sjof äfven är stor Kämars och Älskars af Architecture. Såsom
Staten vid Håge nu med förfä kommer at regleras, så hoppas jag ock at lalle
då jämrät får en fixerad Placé, hvarom Sal. Konungen ofta förfaktade honom,
sedan han hade fåt reglera Financie-verket i Gelle. Sålendes utspäkten ingstunda elak,
eluru på långt när icke den samma, som i Sal. Konungens tid. lalle måste väl ock
hafva någon talent uti denne väg: ty hans får ständigt nya Commissioner ifrån
Königöper, och således nu i förra veckan på en gång dubbla, eller at gjöra Ritningar
til Gickis, det stora Krens-lädet i Finland, som Grefve Münck innehade, men kort
före sin Afresa utur Riket fåt at Lands-höfdingen och Stats-Beviteraren Widelbrand,
och til ~~en~~ Sälögård i Westergöthland, som nyligen afbrunnit och tillhör Öfverste
Kammarjunkaren Grefve Ekeblad, för hvilken han utomdes tilförene gjort
Ritningar. Dessa Di-arbeten gifva ock fina, små Spettlar. Se således misräkne vis
op icke fullan. När jag icke långt härifrån hilde min Son Carl på Stapeln, tänkte
jag bara på, huru jag i honom skulle få en Dotter, en tillhörig Bibliopaphi,
och nu har han blifvit en förvarlig Architect. Hurd menas väl med de orden:
icke långt härifrån. Detta torde min lilla Stafva sjå noga minnas; ätminstone
var det helt säkert före honom tid. Jag blef gift i Januari 1765, och den 1 Maj, samma
år at et stort Sällskap, bestående af Svär-föräldrarnes, med de fleste sine då varande.
alla glada rüner, på Nyrbaddet å andra sidan om Solna kyrka; då voro vi ock
med, och där fick lilla Nibri ondt vid Bordet, som af de Naturkunnige uttyddes
frax på en antagande. Dyrpskin, hvilken ocksa kom til full lifagtig Känslor
följande Sommare, under vår Sejour på Malmgården Botafte åter hitom Solna
kyrka, hvarest lille. Architekten efter råd och lägenhet påbyggde, och grälbyggdes;
så at han i följande Januari 1766 verkeltigen trädde fram i de gylfset. Under
vägen i dug ifrån Carlberg gick jag således förbi begge dessa Präden; förde mig
således naturligt vis det året af min besnad til minnes, som min Stafva nu
besöfer; tänke förden skull, utan mycket. Dyrpskinighet: Et Folk går bort, et
annat kommer åter, eller annorledes uttolkad: Hvart Nöje hafven sin Tid.
Du förför mig väl!

Under sagta gående kom jag til Solna, den så vackra Solna Kyrkogård.
Den var klädd med gröna Träd och andägriga Äkvar, som dock icke allenaft
i Kyrkans. Prästen stod just och grädikade; stälde mig således ock en frund^t och
hörde på honom. Gudsmannen var hjälpe Öfver. Höfverädkantens i Grefve.
Grefvet, Mr. Hammarlund, eller den af Sal. Konungen tillförordnade Prädikanten
vid

Hindholm

utavföre

vid Slaga. Under den lilla stund, jag där fördrojde, ifrade Prästen starkt emot det närvarande
Förnuftet, som icke bör få ransfakta Irones Skemligheter. - Det var i dag Hel. Trefallighets-
Söndag, hvars Evangelium handlar om Nya Fodelfen. - hvilken Instruction jag gerna
och så mycket hållre erkänner, som jag sjelf är en stor Orthodox, at jag vil taga det stygge
Förnuftet til fänga äfven i många andra och ulla tillåtliga Ransfaktningss-ämnen, efter det
ändå gränser så tätt ihop med det stygge Hjertat; så at, när de stygge Lemarne komma i uppror,
blir ingen Hopp mer öfrig, i fall det kära Förnuftet då vil bliwa ena petite raisonuse, och för-
foga sig uti Begrepp om Frihet och Adeltet: sedan går allt på tote. jag äbo-de färdenspull min-
Dogmaticus med al undergifvenhet, för at icke föra någon enda af mine Hed-åhörare, hvilka
en innerliga Bisatt var tydeligt at lisa på dem anfågten, så at ingen värförståendes politisk
Insurrection är i detta år at befara uti hela Solna Län. Således uplygd ä den ena sidan och
afsluterad ä den andra begaf jag mig til min Graf, besåg de begge hoga och vacker a dindar,
som min son planterat vid ingången til densamma, fröjades mig öfver den skugga de
en dag skola gifva åt min afka och åt Eder, Aldrakaraste Darr, enär, i någon gang val-
färdens til denne Fristad, til detta Hvilerum, som jag vil hoppas Öackfämheten då icke mera
kan skära, och för en Bloma på denna Grift. Med en god och nyttig besnad blifver Döden
mindre frår at påtänka, Grafven mindre nyttig at besöka.

Saktandes imedelstid Gud af Hjertat, som bestårt mig en så lätt, en så fallt älderdöm,
vandrade jag nu vidare, gick stora vägen til Slaga, kom dit emot Klockan 12, fann min
lilla douché allena hema, som väckte mig hela örna famnen och förde mig in uti sit
så vakra Förmat, kvar på hemed Bureau stodo 2. ne Blomster knucker, uti den ena en
hvit skidiga och uti den andra en förnarr- buske, som bar de skönaste stora röda rosor.
Dessa Blomster hafva framföre alla de andra fymmerligen gladt mig, och då jag icke
mera kan njuta dem med näsan, utan bara med ögat, så kysste jag dem sakkaste
af dem flere ganger; satte mig hägrå litet at hvila, hvarunder Calle och Almqvist
komme hem, och inom denna lilla stot, har jag tillragt en den gladaste emiddag. Hvilken
kan således vara lyckligare än jag? Ingen Fader ätminstone.

Sedan jag ätit och hvilat, föjde Calle och douché mig til den förr så kallade Pavillon-
eller, för som det Konungen följt kallade det, lilla Stottet, hvars prägtiga rum besåg,
och af mig i fymmerhet Bibliotheket samt det Stället, hvar Konungen i dessa rum satt
före firndriseld siff. vinter, då Grege Korn och Lepit Antkarström stodo där utanföre,
i upfat at skjuta Konungen, man förmätte icke fullbordad migjärningen den gangen.
Således var min enda mindre roliga stund i dag den, då jag besåg dessa rum, äfven
som brojet at spafora genom hela Parken. minskades så ofta vid atanken på den,
som anlagt alt detta, som så ofta segt til Calle, at han ingenstädes i vorden hade
större nöje, än då han fick vifva på Slaga. De föta Barnen föjde mig alt til
Gränden midt emot Solna- vägen, hvar jag kysste dem och gick så sagteligen hem
Montullor vägen, för at emottaga nya öma Kyllar af lilla Dribri, som var icke
litet glad at få sin Vandringsornar nuntar och ^{nog} åter. Jag kom hem 22.8 pagen.

Se här hur Du nu, Dessa Stafva, min Deltöin för hela denne Dag. Njiden
begge många fädane Dagar! önskar af hela Hjertat

Eder

tilgifnaste, trognaste
Pappa.